

ЖЫЛЁ, ЭНЕРГЕТЫКА І БЛІЗКАЕ ЗНАЁМСТВА

Першы дом у віцебскім Білеве, пабудаваны пры дапамозе КНР.

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Гэта — добрыя прыклады супрацоўніцтва з Беларуссю на вуліцы акцёраў Яроменкаў нічым не адрозніваецца ад іншых, пабудаваных на аналагічным праекце, адно што на фасадзе ёсць інфармацыя аб дапамозе Кітая.

Звонку, дарэчы, дом у Білеве на вуліцы акцёраў Яроменкаў нічым не адрозніваецца ад іншых, пабудаваных на аналагічным праекце, адно што на фасадзе ёсць інфармацыя аб дапамозе Кітая.

— Сюды мы засяліліся два гады таму. Раней я, мама і брат жылі на праспекце Чарняхоўскага з бабуляй. У гэтым доме ў нас двухпакаёвая кватэра. Якасць жылля задавальняе, — расказвае **Аляксандр Васіленка**. Ён вучыцца ў Віцебскім дзяржаўным тэхналагічным універсітэце, адначасова працуе ў кампаніі мабільнай сувязі.

Маладая мама прадставілася Марыяй, яна расказала,

Святлана ЕМЯЛЯНАВА з дачкой Карынай цяпер жывуць у новым доме на Ленінградскай.

што ў доме добры ліфт, у які без праблем умяшчаецца калёска.

— Гэта зручна... Раней жылі ў кватэры ў доме на вуліцы П. Броўкі ў цеснаце... Тут, канешне, прасторнае жыллё, — кажа гараджанка.

Яшчэ адзін жыхар дома Раман — рабочы дзяржаўнага прадпрыемства.

— Я ў гэтым доме з моманту засялення. Да гэтага жылі з мамай на вуліцы В. Церашковай. Тут у двухпакаёвай кватэры з жонкай і дзіцем. Падабаецца раён, бо вельмі спакойны і побач лес, — паведаміў суразмоўца.

Вельмі добра пагутарылі з яшчэ адной жыхаркай. **Валенціна Паўлаўна Княжышча** прагульвалася з унучкай, дзяўчынкай з абмежаванымі магчымасцямі. Раней жанчына працавала ў садку. Улічваючы стан здароўя ўнучкі, якой у хуткім часе будзе дзевяць гадоў, цяпер даглядае яе.

Суседзі ў яе пад'ездзе дружныя: разам кветкі высаджваюць каля дома, калі нешта здарыцца, прыходзяць на дапамогу адно аднаму... Стасункі вельмі шчырыя, які ў двух народаў: беларускага і кітайскага, кажа жанчына.

У абласным цэнтры гэты прыклад не адзіны. Недалёка ад чыгуначнага вакзала — на вуліцы Ленінградскай — наваёлы не раз добрым словам прыгадоўваюць клопат з далёкай краіны. Там, таксама ў дзесяціпавярховым доме, у канцы мінулага года справілі наваёныя тутэйшыя, якім гарантывана сацыяльная падтрымка. Надзвычайны і Паўнамочны пасол КНР у Беларусі Цуй Цымін падчас уручэння ключоў падкрэсліў, што будаўніцтва жылля ў Віцебску будзе працягвацца.

...І Ў ГЛЫБІНЦЫ

Паралельна з узвядзеннем «метраў» у абласным цэнтры кітайская бязвыплатная будаўнічая дапамога запатрабавана ў глыбінцы.

У прыватнасці, у межах рэспубліканскага праекта «Будаўніцтва сацыяльнага жылля» ў 2017 годзе ў Оршы быў збудаваны дзевяціпавярховы 108-кватэрны дом. У Наваполацку мінулай восенню справілі наваёныя ў 84-кватэрным доме сацыяльнага прызначэння. Ён пабудаваны на аналагічным «алгарытме». А ў суседнім Полацку гарадскую забудову дапоўніў 92-кватэрны дом-прыгужун. У Лепелі для тутэйшых былі прызначаныя 40 кватэр у такім жыллі...

Будаўніцтва па «кітайскай сістэме» працягвалася і ў іншых населеных пунктах Віцебшчыны.

Калі генпадрадчык — кітайская арганізацыя, беларускі бок працуе па субпадрадзе.

Жыллё адпавядае беларускім стандартам і па якасці, а тым

АДЗІН З АСНОўНЫХ ПАРТНЁРАў

Знешнегандлёвае супрацоўніцтва з КНР на Віцебшчыне стабільнае. У сярэднім штогод у гэтую краіну экспартуецца прадукцыі на суму каля дзесяці мільёнаў долараў ЗША. Калі не лічыць супрацоўніцтва з расіянамі, менавіта Кітай традыцыйна знаходзіцца ў пяцёрцы асноўных гандлёвых партнёраў Віцебска.

Універсітэтам падпісаны новыя дагаворы аб супрацоўніцтве з Ліннаньскім універсітэтам і Ланьчжоўскім транспартным універсітэтам. Згодна з дамоўленасцямі, плануецца стварэнне сумесных праграм навучання, а таксама запрашэнне кітайскіх грамадзян на вучобу ў Беларусь.

Некалькі гадоў у Віцебскім дзяржаўным універсітэце на платнай аснове праводзіцца летняя адукацыйная праграма для кітайскіх студэнтаў. У 2017 годзе ў рамках гадавой культурына-адукацыйнай праграмы вывучалі рускую мову і пазнаёміліся з культурнай спадчынай Беларусі трыццаць студэнтаў з Пекіна.

крыўся першы ў вобласці клас Канфуцыя. Полацкі дзяржаўны ўніверсітэт паспяхова рэалізуе праект акадэмічнай мабільнасці з Хейлуэндзяньскім універсітэтам. Цяпер у ВУНУ-партнёры праходзяць навучанне студэнты гуманітарнага і фінансаво-эканамічнага факультэтаў. У Полацкім дзяржуніверсітэце цэнтр Канфуцыя ажыццяўляе дзейнасць па выкладанні мовы, эканомікі і традыцыйнай культуры.

Універсітэтам падпісаны новыя дагаворы аб супрацоўніцтве з Ліннаньскім універсітэтам і Ланьчжоўскім транспартным універсітэтам. Згодна з дамоўленасцямі, плануецца стварэнне сумесных праграм навучання, а таксама запрашэнне кітайскіх грамадзян на вучобу ў Беларусь.

Некалькі гадоў у Віцебскім дзяржаўным універсітэце на платнай аснове праводзіцца летняя адукацыйная праграма для кітайскіх студэнтаў. У 2017 годзе ў рамках гадавой культурына-адукацыйнай праграмы вывучалі рускую мову і пазнаёміліся з культурнай спадчынай Беларусі трыццаць студэнтаў з Пекіна.

...І АЗДАРАўЛЕНЧЫЯ ПРАКТЫКІ

Віцебскі дзяржаўны ордэна Дружбы народаў медыцынскі ўніверсітэт (ВДМУ) — адзін з самых паважаных яшчэ з часоў СССР. Ён падтрымлівае сувязі з Куньмінскім медыцынскім універсітэтам. Сюды рэгулярна запрашаюць кітайскіх калег для ўдзелу ў навукова-практычных канферэнцыях, якія праходзяць на базе ўніверсітэта.

Дэвінчае дагавор аб супрацоўніцтве ВДМУ з навукова-тэх-

Нона МАКАРАВА з сынам Арцёмам і дачкой Дзіянай білі рады прыемнаму падарунку да Новага года.

нічным інвестыцыйным холдыгам FOHOW. У яго рамках ажыццяўляюцца міждyscyплінарныя напрамкі работы факультэта «Здароўе/зберажэнне» сумесна з супрацоўнікамі навукова-даследчага інстытута FOHOW.

У рамках праекта «Славянска-кітайскія аздараўленчыя практыкі» працуюць групы дзяржаўна-«Цыгун» — для людзей сярэдняга і старэйшага ўзростаў. Аднайменны комплекс уведзены па дысцыпліне «Фізічная культура» для студэнтаў спецыяльных медыцынскіх груп з парушэннем апорна-рухальнага апарата і захворваннямі органаў дыхання.

Летась у Віцебскім абласным клінічным цэнтры медыцынскіх

рэабілітацыі для інвалідаў і вэтэранаў-інтэрнацыяналістаў адкрыты Цэнтр традыцыйнай кітайскай медыцыны. На працягу першых дзесяці месяцаў функцыянавання цэнтр наведвала каля тысячы пацыентаў.

КУЛЬТУРА БЕЗ МЕЖАў

На базе Віцебскага абласнога метадычнага цэнтра народнай творчасці на працягу мінулага года праводзіліся ўрокі традыцыйнай культуры, майстар-класы для кітайскіх студэнтаў ВУНУ Віцебска.

Кітайскі дуэт «Chinese Men» з горада Хух-Хота сумесна са студэнтамі ВДУ імя П. М. Машэрава ўдзельнічаў у XXVII Міжнародным фестывалі мастацтваў «Славянскі базар у Віцебску».

А яшчэ становіцца традыцыйным фестываль «Вясна з вяснона сустраліся», які прайшоў летась у Оршы. Ён сімвалізаваў яднанне двух культур — Беларусі і Кітая.

Летась у Віцебскім раённым гісторыка-краязнаўчым музеі з удзелам студэнтаў вышэйшых навучальных устаноў і школынікаў прайшоў Дзень кітайскай культуры. Сумесна з дзяржаўным архівам вобласці арганізавана выстаўка «Другая радзіма», якая расказвала пра жыццё кітайцаў на Віцебшчыне і адзіны на тэрыторыі Беларусі кітайскі калгас «Кантонская камуна», што дзейнічаў у 20—30-х гадах мінулага стагоддзя. Як гэта было? Пад Віцебск жыхары Паднябеснай прыехалі не дзеля пошуку экзотыкі. У Кітаі зямлі ў сямліна было мала, пракарміцца нават невялікай сям'і было цяжка. Таму і шукалі магчымасці

3 гісторыі пытання

Дружба, раўнапраўе, узаемная выгада

Што такое Дырэктыва Прэзідэнта № 5?

...10 мая 2015 года старшыня Кітайскай Народнай Рэспублікі Сі Цзіньпін прыляцеў у Беларусь. Пасля афіцыйнай цырымоніі сустрэчы ў Палацы Незалежнасці беларускі і кітайскі лідары правялі перагаворы ў пашыраным фармаце і вузкім складзе, па выніках якіх падпісалі пакет дакументаў. Сярод іх — Дагавор аб дружбе і супрацоўніцтве паміж Беларуссю і Кітаем, а таксама сумесная дэкларацыя аб далейшым развіцці і паглыбленні адносін усебаковага стратэгічнага партнёрства.

Акрамя таго, тады ж былі падпісаны два дзясяткі пагадненняў і мемарандумаў — гэта зрабілі прадстаўнікі афіцыйных дэлегацый.

Візіт у Беларусь у старшыні КНР атрымаўся насычаным — і ў фінальны дзень візіту кіраўнікі дзяржаў наведвалі месца першага этапу будаўніцтва Кітайска-беларускага індустрыяльнага парку, дзе пакінулі свае подпісы на плане развіцця парку.

Праз некалькі месяцаў пасля знамянальнага візіту і з'явілася Дырэктыва № 5.

Гэта дакумент ад 31 жніўня 2015 года, прысвечаны развіццю двухбаковых адносін Беларусі з Кітайскай Народнай Рэспублікай. У прыватнасці, у Дырэктыве сказана, што развіццё адносін усебаковага стратэгічнага партнёрства нашай краіны з КНР адпавядае доўгатэрміновым інтарэсам Беларусі і ўмацаванню яе міжнародных пазіцый, спрыяе забеспячэнню развіцця ўсяго спектра беларуска-кітайскага супрацоўніцтва.

Таксама ў дакуменце падкрэслена, што асноўным зместам двухбаковага супрацоўніцтва з'яўляецца ўзаемная расшчэпная падтрымка па пытаннях, якія датычацца карэнтных інтарэсаў дзвюх краін, — свабоды, тэрытарыяльнай цэласнасці, бяспекі, эканамічнае развіцця.

Дарэчы, у Дырэктыве адзначана, што супрацоўніцтва з КНР ажыццяўляецца на прынцыпах, сярод якіх — раўнапраўе, узаемная выгада, цеснае ўзаемадзейненне дзяржорганаў з кітайскім б-кам.

Вызначаны і асноўныя кірункі супрацоўніцтва. Сярод іх — глыбокая інтэграцыя галін прамысловасці і прадпрыемстваў, інфармацыйна-камунікатыйнай тэхналогіі, навука і даследаванні, ўзаемадзейненне рэгіёнаў і іншыя.

Стратэгічны напрамак супрацоўніцтва з КНР — сумеснае развіццё ў гандлёвай, інвестыцыйнай, фінансавай і інвацыйнай сферах, а таксама стварэнне і рэалізацыя сумесных праектаў і прадпрыемстваў.

Асобным органам даручана правядзенне канкрэтных мерапрыемстваў для рэалізацыі прапанаваных мэт і задач. Таксама канкрэтным крокам прапанавана для інвестыцыйнай, фінансавай, гуманітарнай сфер, у галіне навукі і тэхнікі, рэгіянальнага супрацоўніцтва. Безумоўна, асаблівае месца ў дакуменце займае Кітайска-беларускі індустрыяльны парк «Вялікі камень» як найважнейшы элемент ўдзелу нашай краіны ў будаўніцтве Эканамічнага пояса Шаўковага шляху.

Уладзіслаў ЛУКАШЭВІЧ.

Кампетэнтны каментарый

Спяшаемся не спяшаючыся

Старшыня Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Беларусі па прамысловасці, палітна-энергетычным комплексе, транспарце і сувязі Андрэй РЫБАК:

— Можна па-рознаму ацэньваць рэалізацыю Дырэктывы № 5. Зыходзячы з чаканняў ад супрацоўніцтва з Кітайскай Народнай Рэспублікай, хацелася б большага. Але калі параўноўваць нашы адносіны з іншымі партнёрамі, з той жа Расійскай Федэрацыяй, Еўрасаюзам, з нашымі суседзямі па СНД, то дынаміка, нават у большай ступені, чым з кімсьці, прысутнічае. Магчыма, з Расійскай Федэрацыяй мы дасягнулі такога высокага ўзроўню, што ўжо пачынаюцца нейкія адчочванні. У адносінах з Кітаем ідэям не так хутка, але паступальна. Так, нам хацелася б, каб у Кітайска-беларускім індустрыяльным парку было больш рэзідэнтаў, каб яны запустілі прадукцыю ў вялізны аб'ём. На этапе будаўніцтва ёсць ужо ямаля рэзідэнтаў, але рэалізаваных праектаў пакуль няма. Канешне, іх колькасць павялічваецца. Як чалавечая дзіця трэба вынасіць, як саджанцу трэба вырасці, так і тут — не трэба спяшацца, трэба рабіць усё дакладна, крок за крокам, прыслухоўваючыся да кітайскіх партнёраў.

Не аднойчы мы разам з Саветам Рэспублікі праводзілі па ініцыятыве кітайскага пасольства сустрэчы з кітайскім бізнесам, дзе абмяркоўвалі ўдасканаленне нашага заканадаўства. Безумоўна, што без пэўнай яго ўніфікацыі бізнес наўрад ці далёка прасунецца наперад.

Для сябе значыць, што кітайскі бізнес разумее спрыяльны інвестыцыйны клімат крыху інакш, чым стварэнне вялікіх ільгот і прэферэнцый. Яго прадстаўнікі кажучы пра тое, што часам наша заканадаўства занадта зарэгулявана. Асабліва яны акцэнтавалі ўвагу на пытаннях працоўнага заканадаўства. Мы надта фармалізуем адносіны паміж работнікам і прадаўцам. Напрыклад, калі Адміністрацыя Кітайска-беларускага парка вырашыла змяніць распарадак працоўнага дня, падпадзішы яго пад графік руху грамадскага транспарту, спатрэбілася перааказваць кантракты з кожным работнікам, папярэдзіць яго за месяц, нягледзячы на тое што ўсе згодныя і зменены графік для ўсіх больш зручны. Гэтаж ка непростая прыцягнуць работніка да працы ў выхадны дзень, калі, скажам, прыязджае адказная дэлегацыя.

Калі я ім прапанаваў рабіць так, як рабіў сам, калі працаваў на прадпрыемстве: работнік можа напісаць, што згодны на змены ў працоўным рэжыме без захавання тэрмінаў папярэджання. Яны вельмі здзівіліся: дзе гэта запісана ў законе? Мы ствараем спрыяльны інвестыцыйны клімат па сваім разуменні, а яны чакаюць трохі інаша. Каб зразумець адно аднаго, зносіна павінны быць больш. У індустрыяльных парках на тэрыторыі КНР каласальна колькасць рэзідэнтаў — тысячы, і яны не карыстаюцца ніякімі

льготамі. Парк стварае інфраструктуру, дае магчымасць кансультацый для пачаткоўцаў і падобнае. Кітайцы лічаць: калі бізнес не здольны выжыць без падатковых ільгот, то ён не патрэбны.

Таму нам не варта спяшацца і чакаць выбуховага росту, важна лепш зразумець адно аднаго, у тым ліку і для развіцця ўласнага заканадаўства.

Калі казаць пра супрацоўніцтва з Кітаем, то трэба згадаць наш праект (лічу, што гэта наш праект) — Групу падтрымкі Шаўковага шляху пры Парламенцкай Асамблеі Арганізацыі па бяспецы і супрацоўніцтве ў Еўропе, якая была створана ў Мінску. З гонарам магу сказаць, што ад Рэспублікі Беларусь падпісала пагадненне аб стварэнні гэтай групы. Інтэрэс да яе вялікі, яна ўжо аб'ядноўвае 27 краін. Такім чынам мы стараемся ўдзельнічаць у праектах, якія ініцыяваў Кітай, каб быць не толькі ў іх рэчышчы, але і наперадзе.

Я быў удзельнікам абмеркавання ініцыятывы «Пояс і шлях» у Акадэміі грамадскіх навук КНР — гэта адзін з распрацоўшчыкаў ідэі. Дык вось, я аўтары сцвярджаюць, што не ўсе правільна ініцыятыву разумеюць. Чамусьці чакаюць, што Кітай будзе раздаваць кожнай краіне ўздоўж Шаўковага шляху грошы, і выстраляць па іх у чаргу. Насамрэч Кітай чакае, калі яму ў адказ прапаноўваюць праекты ўзаемавыгаднага супрацоўніцтва. У Акадэміі грамадскіх навук нам паведамілі, што ўзнікла патрэба распрацоўкі сумеснага дакумента — стратэгіі пабудовы «Пояса і шляху», каб было агульнае разуменне гэтай ініцыятывы. Нам, як адным з самых актыўных удзельніках у рэалізацыі, Кітай прапаноўвае падумаць разам над стварэннем такога дакумента. І на маю думку, для Групы падтрымкі Шаўковага шляху пры ПА АБСЕ такая работа была б лагічнай.

Калі казаць пра паскарэнне ўзаемадзейнення з Кітаем, то трэба зразумець і тое, што наша насельніцтва ўважліва сочыць за ўсім новым, за тым, якія гэта новае несе перавагі і лякую рызыку. Людзям трэба расказваць пра дапамогу, якую нам аказвае КНР: пабудову дамоў, стадыёна і басейна... Усё гэта дэманструе добрыя адносіны да нас.

Я шмат меў зносіна з Кітаем і падчас сваёй работы на «Беларуськаліі» (гэта наш асноўны пакупнік калійных угнаенняў), і зараз я член парламенцкай рабочай групы па ўзаемадзейніч з КНР. Мы падобныя з Кітаем у пабудове сацыяльнай эканомікі, у тым, што чалавек і ў нас, і ў іх стаіць у аснове ўнутранай палітыкі.

Дырэктыва № 5 прапісвае стварэнне сістэмы рэгулярнага абмену вопытам, і тут мы значна прасунуліся наперад. Ёсць і інвестыцыйныя практыкі. Той жа Парк «Вялікі камень» — яго аналагі ёсць далёка не ва ўсіх еўрапейскіх краінах. Увогуле, беларуска-кітайскае партнёрства ўнікальнае. У КНР шмат праектаў у Лацінскай Амерыцы, Афрыцы, але там размова пра пакупку радовішча, здабыванне рэсурсаў. Мы выбудовваем менавіта праекты доўгатэрміновага і ўзаемакарыснага супрацоўніцтва. Імкнёмся прывезці сюды тэхналогіі, прадаваць свае прадукты там, дапаўняць адно аднаго. У гэтым наша асаблівасць.

Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА.